

Pélé Yoets

Chmira - Se protéger - Chine

כתיב (דברים ד טו) ונשמרתם מאד לנפשתיכם. וכתיב (שם) רק השמר לך ושמר נפשך מאד. הביטה וראה שבשום מצוה לא נאמר מאד כמו במצוה זו שחייב אדם לשמר נפשו מסכנה ומחשש סכנה. והטעם הוא, כי יפה שעה אחת של תורה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא (אבות ד, יז). ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (שבת לב א) לעולם אל יכנס אדם במקום סכנה שמא אין עושים לו נס, ואם עושים לו נס מנכין לו מזכיותיו. ובזהר הקדוש אמרו על הפסוק (משלי כב ג) ערום ראה רעה ונסתר ופתיים עברו ונענשו. שרצונו לומר, שעל שעברו זאת בלבד שלא נסתרו, אפילו אין בידם עוון אחר, על זה נענשו, שעובר על מה שכתוב בתורה (דברים ד טו) ונשמרתם מאד לנפשתיכם. וראיתי במפרשים דמיתי בש"ס (ברכות לב, ב) באותו חסיד שהיה עומד בתפלה ופגע בו אותו הגמון ונתן לו שלום ולא החזיר לו וכו', ואמר לו המתן לי עד שאפיסך בדברים, ופיסו בדברים. ואמר שם, ונפטר אותו חסיד לביתו. ופרשו המפרשים, שנפטר לבית עולמו על שעל כל פנים עבר על מה שכתוב בתורה, ונשמרתם, דשמא לא היה מדבר עמו והיה חותך את ראשו. נמצא שמי שמכניס עצמו במקום סכנה וסומך על הנס, שתים רעות עשה לעצמו, אחת, שענוש יענש על עברו על ונשמרתם, ועוד, שמנכין לו מזכיותיו, והרי זה כמחליף מרגלית ואבן טובה על שוה פרוטה. הנה כי כן ראוי לאדם לשמר נפשו מאד מכל חשש סכנה, ולא ילך בדרכים ולא יכנס בימים ונהרות אם לא על צד הכרח גדול, לא על בצע כסף כל דהוא. וכל אשר יבוז כסף לשמירת נפשו ושלא לכנס

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

למקום סכנה, להוצאת מצוה רבה תחשב:
וכשיש דבר בעיר חס ושלום, יקים דברי חכמינו זכרונם לברכה
שאמרו (ב"ק ס ב) כנס רגליך, או יברח לו והיתה לו נפשו
לשלל, דכתיב (ישעיה כו כ) חבי כמעט רגע עד יעבר זעם. ואל
יאמר אדם כדעת הישמעאלים הטפשים שאומרים (תהלים קכז
א) אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, ואין נסתר מחמתו,
ואין מידו מציל כתיב (ירמיה טז יט) כי אך שקר נחלו כי הוא
צוה ונשמרתם, וכתיב (ישעיה כו כ) לך עמי בא בחדריך.
והתרוץ לזה כתבתי לעיל בערך רפואה, עין שם, דשלשה מיני
גזרות יש, ואנחנו לא נדע ועלינו לעשות מה שמטל עלינו,
והשם, הטוב בעיניו הוא יעשה:

ובכלל חיוב השמירה, על אחת כמה וכמה חייב להשמר מכל
עברה ומכל דבר רע, שהרי אמרו (ברכות יא א) לרבי טרפון
כדאי היית לחוב בעצמך שעברת על דברי בית הלל. ותנן (אבות
ג, ד) הנעור בלילה והמהלך בדרך יחידי ומפנה לבו לבטלה,
הרי זה מתחייב בנפשו. ותנן נמי (שם שם ח) כל המשכח דבר
אחד מתלמודו מעלה עליו הכתוב כאלו מתחייב בנפשו. והוא
הדין לכל דבר פשע ועברה אשר יעשה האדם ומתחייב מיתה
לשמים, אם ימות, דמו ודם זרעיותיו שהיה יכול להוליד, מידו
יבקש בוראו, ועל הכל יביא האלהיים במשפט, על כמה מצות
שהיה יכול לקיים ועל כמה בנים שהיה יכול להוליד, אף לזאת
יחרד האיש וילפת ויזהר למשך ידו מכל דבר רע ולשמר כל דבר
טוב, כדי שלא לגרם מיתה לעצמו או לזרעו חס ושלום. ואמרו
בש"ס (שבת קכט א) שכל המקל בסעדת הקזה, שאינו אוכל
ושותה הרבה, מקלין לו מזונותיו, אומרים, הוא על חייו לא חס,
אנו נחוס עליו, מזה נלמד לכל מי שמשום כל דהוא בצע כסף
מכניס עצמו למקום סכנה, או שמצמצם מאד בהוצאתו והוא
מצטמק ורע לו ואינו שומר בריאותו, הרי זה חושב להרויח והוא
מפסיד יותר, שמקלין לו מזונותיו ואומרים, הוא על חייו לא חס
וכו'. ובדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו, להמוציא, מן

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

השמים נותנים לו כדי שיוציא, והמקמץ ומצטמק ומסתפק במועט, נותנין לו מעט, זולת אם מקמץ וממעט בהוצאתו כדי להרבות במצות ומעשים טובים יותר, אז טוב חלקו, אוכל פרות בעולם הזה, הון ועשר בביתו והקרן קימת לו לעולם הבא: ומכלל השמירה שלא ישמר עצמו יותר מדאי, ולא יבטל עבודת קונו באמרו, שחל בדרך, ארי בין הרחובות, וכן לא יבטל עבודת קונו לשמר עצמו בחמה מפני החמה ובצנה מפני הצנה. ובהיותו רוצה לאכל לשבעה לצבות בטן, ושותה יין הרבה, וישן שנת שחרית, ושנת צהרים, עדן ועדנין, כי אף שאומר שעושה לשם שמים, לשמר נפשו ובריאותו, אין זה אלא עצת היצר הרע. והוא כמשל השועל שאמר לדגים לצאת ליבשה כדי לברח ולנצל מן הציידים, ותשובה נצחת השיבו לו הדגים, אם במקום חיותנו אנו מתיראים, במקום מיתתנו על אחת כמה וכמה, וכתיב (קהלת ח ה) שומר מצוה לא ידע דבר רע. ואמרו רבותינו זכרונם לברכה (קדושין לט, ב) שלוחי מצוה אינן נזוקין לא בהליכתן ולא בחזרתם. ואם יארע לאדם שום נזק על ידי עשיית מצוה, יאמין אמרו בש"ס (שבת קיח, ב) אמר רב יוסף יהא חלקי ממתים בדרך מצוה שמיתתו כפרתו והוא מזמן לחיי העולם הבא. אבל היכא דשכיח הזקא, שאני, כגון סלם רעוע, או במקום גדודי חיה ולסטים, אז ימשך ידו ויעבר על המצוה, שהרי וחי בהם אמר רחמנא (ויקרא יח ה). וצריך פלס ומאזני משפט לכלכל דבריו במשפט, ולא ירבה בשמירה במקום שאמרו לקצר, ולא יקצר במקום שאמרו להאריך. זה הכלל, כל נזק שהוא ראוי לבוא דרך טבע ושהוא על ידי אדם שהוא בחירי ברצון, לא יסמך עצמו על הנס אפילו במקום מצוה, ולא יעשה דבר חוץ מן הטבע, אבל שאר חששות לא יחוש כלל, רק יבטח בשם השם וישען באלהי"ו שלא תאנה אליו רעה בהיותו שומר מצוה לשם שמים. ואם יארע שיהא מכרח במעשיו לכנס במקום סכנה ולא יוכל מלט, יקדים תפלה לצרה לפני השם שיעשה לו נס כרחמיו וחסדיו מאוצר מתנת חנם ושאל ינכה לו מזכיותיו,

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

ושוב יהיה נכון לבו בטוח בה' סמוך לבו לא יירא ולא יפחד, וכמו שכתבתי לעיל בערך פחד, עין שם:
וצריך לזהר בכל הנמצא כתוב בספרים שיש בו משום סכנה, ובז לדבר יחבל לו, ואשרי אדם מפחד תמיד ומקשה לבו יפול ברעה חס ושלום. וטוב לגבר שיהא הולך בתם, ילך בטח, ולא יחפש לידע מה הם הדברים הרעים ומזיקים לגוף, כי שמא לא יוכל להשמר ויפחד לבבו ויפל ברעה חס ושלום, אבל כיון שלא ידע לא תאנה אליו רעה, כי שומר פתאים ה' (תהלים קטז ו) והבוטח בה' חסד יסבבנו והוא לא ימנע טוב להולכים בתמים:

Questions au Rav Dayan (tome 5)

Ces questions, vous vous les êtes posées un jour, ou vous vous les poserez dans l'avenir...

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions